

Պ-1131¹-01.08.2025,28.11.2025-SSԳԾ-011

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ի Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 113-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 113. «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի պահանջները խախտելը

1. Առանց ցավագրկման վիրաբուժական միջամտություն իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

2. Կենդանու նկատմամբ սեփականության իրավունքից կամ պահելուց հրաժարվելը մինչ կենդանուն նոր պահողի կամ համապատասխան կացարան հանձնելը կամ կենդանուն կանխամտածված կամ անփութորեն լքելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկի չափով:

3. Կենդանուն թողնելը իր կենսագործունեության հետ անհամատեղելի միջավայրում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

4. Կենդանիներին կացարաններում բուծելը կամ կենդանու բնական կամ արհեստական սերմնավորումը, որը դրանց առողջության համար վտանգավոր է՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկից հարյուրապատիկի չափով

5. Կենդանիներին միմյանց նկատմամբ սադրելը կամ անհամատեղելի տեսակների կենդանիներին միեւնույն տարածքում կամ միեւնույն տարածքում միեւնույն տեսակների կենդանիների բնակեցումը, որոնց միջեւ առաջացել է ագրեսիվություն, հարձակում կամ պայքար՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով:

6. Կենդանիների վարժեցումը, որը կարող է տանջանք կամ ցավ պատճառել կամ ուժասպառ անել կենդանուն կամ առանց կենդանիների անատոմիական եւ ֆիզիոլոգիական կարողությունները հաշվի առնելու՝ դրանց ֆիզիկական ճնշումների ենթարկելը կամ կենդանուն այնպիսի միջոցառմանը, ցուցադրմանը, մրցույթին կամ նկարահանմանը ներգրավելը, որի արդյունքում կենդանին կարող է ենթարկվել տանջանքների, ստանալ վնասվածքներ, մատնվել սովի կամ ծարավի, հայտնվել կյանքին վտանգ սպառնացող իրավիճակում:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

7. Անհրաժեշտ որակավորում եւ մասնագիտություն չունեցող անձանց կողմից կենդանիների բուժումը կամ անասնաբուժական դեղամիջոցի կիրառումը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկի չափով:

8. Ցավագրկող նյութերի կամ այնպիսի նյութերի կիրառումը, որոնք կարող են կենդանու առողջությունը վնասել, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք բժշկական կամ անասնաբուժական հիմնավորում ունեն կամ թույլատրված փորձարկման շրջանակներում կատարվելիք բուժում են հանդիսանում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

9. Սպորտային առավել արդյունքների ստացման նպատակով կենդանիների նկատմամբ խթանիչ նյութեր կիրառելը կամ կենդանիներին այնպիսի կերատեսակներով կերակրելը, որոնք պարունակում են վնասակար նյութեր, կամ չեն օգտագործվում տվյալ կենդանու կերակրման համար՝ ելնելով դրանց տեսակից, տարիքից եւ առողջական վիճակից՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

10. Տնային կենդանիներին մսի կամ մորթու արտադրության նպատակով բուծելը կամ պահելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկի չափով:

11. Առանց թույլտվության տնային կենդանի պահելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:

12. Տնային կենդանի պահողի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած պահման եւ խնամքի **պահանջների** կարգերը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

13. Տնային կենդանի պահողի կողմից մակաբուծային հիվանդությունների դեմ պայքարի կամ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պարտադիր պատվաստումների իրականացմանն ուղղված միջոցառումներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրհիսունապատիկի չափով:

14. Կենդանի ձեռք բերելուց հետո տասնօրյա ժամկետում կենդանի պահողի կողմից կենդանու անձնագրում իր տվյալները ամրագրելուն ուղղված միջոցներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսունապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսունապատիկի չափով:

15. Կենդանիների կողմից հասարակական վայրերի եւ շինությունների ընդհանուր օգտագործման տարածքների (վերելակների) աղտոտումից հետո այդ տարածքները չմաքրելը կամ շրջապատին անհանգստություն պատճառող կենդանու առաջացրած աղմուկը վերացնելուն կամ նվազեցնելուն ուղղված միջոցներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

16. Կենդանիների կողմից ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքին կամ ֆիզիկական անձանց առողջությանը վնաս պատճառելը կանխելու համար միջոցներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից հարյուրհիսունապատիկի չափով:

17. Կենդանիների անցանկալի վերարտադրությունը կանխող նվազագույն միջոցառումներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:

18. Առանց կենդանի պահողի դիմումի կացարաններում ժամանակավոր պահման հանձնված կենդանիների նկատմամբ անասնաբուժական միջոցառումներ իրականացնելը կամ ստերջացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:

19. Կենդանիների բուժման կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

20. Կենդանիների վաճառքի կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

21. Անկաժ կենդանիների դիակների հավաքման, թաղման կամ ոչնչացման կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկից հարյուրապատիկի չափով:

22. Կենդանու նկատմամբ այնպիսի դիտավորյալ գործողություն իրականացնելը, որը հանգեցրել է կենդանու մահվան, բացառությամբ «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքով նախատեսված դեպքերի՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրիսնապատիկից մինչև հինգհարյուրապատիկի չափով:

23. Սույն հոդվածի 1-22-րդ մասերով սահմանված իրավախախտումները վարչական տույժ նշանակելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածով նախատեսված տուգանքների չափերի կրկնապատիկի չափով:»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 219՝ -ին հոդվածի 2-րդ մասում «113-րդ,» բառերը փոխարինել «113-րդ հոդվածի 2-6-րդ, 9-12-րդ, 14-րդ, 17-րդ, 18-րդ, 19-րդ (միայն կենդանիների բարեկեցությանը վերաբերող խախտումների մասով), 20-22-րդ մասերով,» բառերով:

Հոդված 3. Օրենսգրքի 224-րդ հոդվածի 1-ին մասը «111-րդ,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 15-րդ և 16-րդ մասերով» բառերով:

Հոդված 4. Օրենսգրքի 238-րդ հոդվածի 1-ին մասը «112.11-րդ հոդվածներով,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 1-ին, 7-րդ, 8-րդ, 13-րդ և 19-րդ (միայն անասնահամաճարակային հիվանդությունների մասով) մասերով,» բառերով:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 242-րդ հոդվածում «94՝-րդ,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 20-րդ մասով (վայրի կենդանիների մասով),» բառերով:

Հոդված 6. Սույն օրենքը ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ սույն օրենքի 1-ին հոդվածի 12-րդ և 21-րդ մասերի, որոնք ուժի մեջ են մտնում համապատասխանաբար «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով և 18-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերն ուժի մեջ մտնելու պահից:

Պ-1131'-01.08.2025,28.11.2025-ՏՏԳՇ-011/1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՎԱՐՉԱՎԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՅՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. 1985 թվականի դեկտեմբերի 6-ի Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգրք) 113-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 113. «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի պահանջները խախտելը

1. Առանց ցավագրկման վիրաբուժական միջամտություն իրականացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

2. Կենդանու նկատմամբ սեփականության իրավունքից կամ պահելուց հրաժարվելը մինչ կենդանուն նոր պահողի կամ համապատասխան կացարան հանձնելը կամ կենդանուն կանխամտածված կամ անփութորեն լքելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկի չափով:

3. Կենդանուն թողնելը իր կենսագործունեության հետ անհամատեղելի միջավայրում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

4. Կենդանիներին կացարաններում բուծելը կամ կենդանու բնական կամ արհեստական սերմնավորումը, որը դրանց առողջության համար վտանգավոր է՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկից հարյուրապատիկի չափով

5. Կենդանիներին միմյանց նկատմամբ սադրելը կամ անհամատեղելի տեսակների կենդանիներին միեւնույն տարածքում կամ միեւնույն տարածքում միեւնույն տեսակների կենդանիների բնակեցումը, որոնց միջեւ առաջացել է ագրեսիվություն, հարձակում կամ պայքար՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով:

6. Կենդանիների վարժեցումը, որը կարող է տանջանք կամ ցավ պատճառել կամ ուժասպառ անել կենդանուն կամ առանց կենդանիների անատոմիական եւ ֆիզիոլոգիական կարողությունները հաշվի առնելու՝ դրանց ֆիզիկական ճնշումների ենթարկելը կամ կենդանուն այնպիսի միջոցառմանը, ցուցադրմանը, մրցույթին կամ նկարահանմանը ներգրավելը, որի արդյունքում կենդանին կարող է ենթարկվել տանջանքների, ստանալ վնասվածքներ, մատնվել սովի կամ ծարավի, հայտնվել կյանքին վտանգ սպառնացող իրավիճակում:

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

7. Անհրաժեշտ որակավորում եւ մասնագիտություն չունեցող անձանց կողմից կենդանիների բուժումը կամ անասնաբուժական դեղամիջոցի կիրառումը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկի չափով:

8. Ցավագրկող նյութերի կամ այնպիսի նյութերի կիրառումը, որոնք կարող են կենդանու առողջությունը վնասել, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք բժշկական կամ անասնաբուժական հիմնավորում ունեն կամ թույլատրված փորձարկման շրջանակներում կատարվելիք բուժում են հանդիսանում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

9. Սպորտային առավել արդյունքների ստացման նպատակով կենդանիների նկատմամբ խթանիչ նյութեր կիրառելը կամ կենդանիներին այնպիսի կերատեսակներով կերակրելը, որոնք պարունակում են վնասակար նյութեր, կամ չեն օգտագործվում տվյալ կենդանու կերակրման համար՝ ելնելով դրանց տեսակից, տարիքից եւ առողջական վիճակից՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

10. Տնային կենդանիներին մսի կամ մորթու արտադրության նպատակով բուծելը կամ պահելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկի չափով:

11. Առանց թույլտվության տնային կենդանի պահելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:

12. Տնային կենդանի պահողի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած պահման եւ խնամքի [պահանջների](#) կարգերը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

13. Տնային կենդանի պահողի կողմից մակաբուծային հիվանդությունների դեմ պայքարի կամ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պարտադիր պատվաստումների իրականացմանն ուղղված միջոցառումներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրիսունապատիկի չափով:

14. Կենդանի ձեռք բերելուց հետո տասնօրյա ժամկետում կենդանի պահողի կողմից կենդանու անձնագրում իր տվյալները ամրագրելուն ուղղված միջոցներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսունապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսունապատիկի չափով:

15. Կենդանիների կողմից հասարակական վայրերի եւ շինությունների ընդհանուր օգտագործման տարածքների (վերելակների) ~~աղտոտումը չկանխելը կամ~~ աղտոտումից հետո այդ տարածքները չմաքրելը կամ շրջապատին անհանգստություն պատճառող կենդանու առաջացրած աղմուկը վերացնելուն կամ նվազեցնելուն ուղղված միջոցներ չձեռնարկելը

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

16. Կենդանիների կողմից ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքին կամ ֆիզիկական անձանց առողջությանը վնաս պատճառելը կանխելու համար միջոցներ չձեռնարկելը

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից հարյուրիսունապատիկի չափով:

17. Կենդանիների անցանկալի վերարտադրությունը կանխող նվազագույն միջոցառումներ չձեռնարկելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:

18. [Առանց կենդանի պահողի դիմումի կացարաններում ժամանակավոր պահման հանձնված կենդանիների նկատմամբ անասնաբուժական միջոցառումներ իրականացնելը կամ ստերջացնելը՝](#)

[առաջացնում է տուգանքի նշանակում սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:](#) ~~Ծառայողական կենդանուն դրա տիրապետման հետ կապ չունեցող անձին փոխանցելը կամ առանց հսկողության թողնելը՝~~

առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկից հարյուրապատիկի չափով:

19. Կենդանիների բուժման կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

20. Կենդանիների վաճառքի կանոնները խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից հիսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:

21. Անկաժ կենդանիների դիակների [հավաքման](#), թաղման կամ ոչնչացման կարգը խախտելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի քսանապատիկից երեսնապատիկի չափով, պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի ութսունապատիկից հարյուրապատիկի չափով:

22. Կենդանու նկատմամբ այնպիսի դիտավորյալ գործողություն իրականացնելը, որը հանգեցրել է կենդանու մահվան, բացառությամբ «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքով նախատեսված դեպքերի՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրհիսնապատիկից մինչև հինգհարյուրապատիկի չափով:

23. Սույն հոդվածի 1-22-րդ մասերով սահմանված իրավախախտումները վարչական տույժ նշանակելու օրվանից հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, կրկին կատարելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածով նախատեսված տուգանքների չափերի կրկնապատիկի չափով:

~~24. Սույն հոդվածով սահմանված իրավախախտումների հայտնաբերման համար որպես ապացույց կարող են օգտագործվել նաեւ «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքավորումների միջոցով արձանագրված փաստերը:»:~~

Հոդված 2. Օրենսգրքի 219¹ -ին հոդվածի 2-րդ մասում «113-րդ,» բառերը փոխարինել «113-րդ հոդվածի 2-6-րդ, 9-12-րդ, 14-րդ, 17-րդ, [18-րդ](#), 19-րդ (միայն կենդանիների բարեկեցությանը վերաբերող խախտումների մասով), 20-22-րդ մասերով,» բառերով:

Հոդված 3. Օրենսգրքի 224-րդ հոդվածի 1-ին մասը «111-րդ,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 15-րդ, [16-րդ](#), ~~մասերով~~ [18-րդ](#),» բառերով:

Հոդված 4. Օրենսգրքի 238-րդ հոդվածի 1-ին մասը «112.11-րդ հոդվածներով,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 1-ին, 7-րդ, 8-րդ, 13-րդ եւ 19-րդ (միայն անասնահամաճարակային հիվանդությունների մասով) մասերով,» բառերով:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 242-րդ հոդվածում «94¹-րդ,» բառերից հետո լրացնել «113-րդ հոդվածի 20-րդ մասով (վայրի կենդանիների մասով),» բառերով:

Հոդված 6. Սույն օրենքը ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ սույն օրենքի 1-ին հոդվածի 12-րդ ~~և 212~~-րդ մասերի, որոնք ուժի մեջ են մտնում [համապատասխանաբար «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով և 18-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերն ուժի մեջ մտնելու պահից](#) ~~2027 թվականի~~ **հունվարի 1-ից:**

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ», «ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ», ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ», «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ (Պ-994-30.12.2024-ՏՏԳՇ-011/1) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

№	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի) եզրակացությունը	Առաջարկությունները ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
1.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (ներառյալ կացարաններում) տնային և թափառող, ծառայողական, ցուցադրման, սպորտային կամ ժամանցային միջոցառումների համար օգտագործվող կենդանիների	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է

			պահման և խնամքին ներկայացվող պահանջների կարգը.»:		
2.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Առաջարկվում է խմբագրել Նախագծի 5-րդ հոդվածը՝ հանելով պետական կառավարման լիազոր մարմինների լիազորությունների կոնկրետ տարանջատումները և դրանց հետագա սահմանման լիազորությունը վերապահել ՀՀ կառավարությանը: Նույն տրամաբանությամբ խմբագրել Օրենքի նախագծի մյուս բոլոր հոդվածներում լիազոր մարմիններին վերաբերող կոնկրետացված դրույթները՝ դրանց սահմանման լիազորությունը վերապահելով ՀՀ կառավարությանը:	Ընդունվել է: Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է
3.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետում «պահման և խնամքի կարգը» բառերը փոխարինել «պահման և խնամքին ներկայացվող պահանջների կարգը» բառերով:	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է
4.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի	Նախագծի 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 15-րդ կետում «կարող է առաջանալ» բառերը փոխարինել «առաջացել է» բառերով (ամփոփաթերթում նշվում է, որ փոփոխությունը կատարվել է,	Ընդունվել է ԱԺ պաշտոնական կայքում տեղադրված և առաջին ընթերցումից հետո խմբագրված	Ընդունվել է

		Նախագիծ	սակայն չի կատարվել):	տարբերակում փոփոխությունն արդեն արվել էր:	
5.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասում «ցեղատեսակ» բառը փոխարինել «ցեղ» բառով, քանի որ տեսակը դասակարգվում է ըստ կենդանու, օրինակ՝ շուն, կատու, խոշոր եղջերավոր կենդանի, իսկ ցեղը՝ տվյալ կենդանու տեսակի գենետիկական ուղղվածությունն է: Միաժամանակ առաջարկվում է «պահման և խնամքի կարգերով նախատեսված» բառերը փոխարինել «պահմանը և խնամքին ներկայացվող պահանջների» բառերով:	Չի ընդունվել Կենդանիների առանձին տեսակների համար օգտագործվում է հենց «տեսակ» հասկացությունը (օրինակ՝ շուն, կատու և այլն), իսկ ժառանգաբար փոխանցվող որոշակի հատկանիշներով օժտված ու առանձնահատկություններ ունեցող ենթատեսակների համար օգտագործվում է «ցեղատեսակ» հասկացությունը: Նախագծում օգտագործվող հասկացությունները նույնական օգտագործվում են արդեն ՀՀ օրենսդրությամբ, հետևաբար դրանց համար նոր տերմիններ ներմուծելը նպատակահարմար չէ:	Չի ընդունվել
6.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետում «դրանց» բառը փոխարինել «կենդանիների	Ընդունվել է	Ընդունվել է

		վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	անասնաբուժական» բառերով:	Կատարվել է փոփոխություն	
7.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ երեքից ավել շուն պահելու համար կենդանի պահողը պարտավոր է համաձայնություն ստանալ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից: Գտնում ենք, որ Նախագծի վերոնշյալ ձևակերպումը խնդրահարույց է, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքներով շուն պահելու համար համաձայնություն տալու վերաբերյալ կարգավորումներ նախատեսված չեն:	Չի ընդունվել Պարզաբանում ՀՀ Սահմանադրության 182-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները սահմանվում են օրենքով: Երեքից ավել շուն պահելու համար տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից է համաձայնություն ստանալու կարգավորումը նախատեսվել է «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագծով:	Չի ընդունվել
8.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ	Նախագծի 16-րդ հոդվածի	Ընդունվել է Կատարվել է	Ընդունվել է

		պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	վերնագրում «պահումը» բառը փոխարինել «պահման և խնամքի պահանջները» բառերով,	փոփոխություն	
9.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասում «կատեգորիաները» բառը փոխարինել «դեպքերը» բառով	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է
10.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասից հետո ավելացնել նոր 1.1 մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «սահմանել, որ ժամանակավոր պահման հանձնված կենդանիների նկատմամբ անասնաբուժական միջոցառումները և ստերջացումն իրականացվում են բացառապես կենդանի պահողի դիմումի համաձայն»:	Ընդունվել է մասնակի Կատարվել է լրացում Նախագծի 16-րդ հոդվածում առաջարկվող ձևակերպումը նախատեսվել է որպես հոդվածի 2-րդ մաս: Ամբողջությամբ նոր ընդունվող օրենքի նախագծում 1.1 մաս չի կարող լինել: Միևնույն ժամանակ կատարված լրացմամբ պայմանավորված Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագծում	Ընդունվել է

				կատարվել է համապատասխան լրացում:	
11.	Կառավարություն	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	<p>Նախագծի 21-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ կենդանի պահողների համար սույն օրենքով նախատեսված պարտականություններին վերաբերող իրավակարգավորումներն ուժի մեջ են մտնում սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց 3 ամիս հետո:</p> <p>Ղեկավարվելով իրավական որոշակիության սկզբունքի դրույթներով՝ անհրաժեշտ է հստակեցնել Նախագծի նշված կարգավորումը, հստակ հղում կատարելով Նախագծի համապատասխան դրույթներին:</p> <p>Միաժամանակ հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ անհրաժեշտ է վերանայել Նախագծին կից ներկայացված՝ Նախագծից բխող և պատասխանատվություն նախատեսող համապատասխան օրենքի նախագծերը ուժի մեջ մտնելու</p>	<p>Ընդունվել է մասնակի Նախագծի 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասը հանվել է, իսկ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագծի համապատասխան դրույթները ուժի մեջ մտնելու համար նախատեսվել է հստակ ժամկետներ:</p>	Ընդունվել է

			ժամկետները:		
12.	Կառավարություն	«Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծ	«Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 4-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «օրենքի 2-րդ հոդվածի» բառերն անհրաժեշտ է փոխարինել «օրենքի 3-րդ հոդվածի» բառերով:	Ընդունվել է Կատարվել փոփոխություն է	Ընդունվել է
13.	Կառավարություն	«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ	«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 113-րդ հոդվածի 15-րդ մասի համաձայն՝ կենդանիների կողմից հասարակական վայրերի և շինությունների ընդհանուր օգտագործման տարածքների (վերելակների) աղտոտումը չկանխելը կամ աղտոտումից հետո այդ տարածքները չմաքրելը կամ շրջապատին անհանգստություն պատճառող կենդանու առաջացրած	Ընդունվել է Կատարվել փոփոխություն է	Ընդունվել է

			<p>աղմուկը վերացնելուն կամ նվազեցնելուն ուղղված միջոցներ չձեռնարկելը առաջացնում է վարչական պատասխանատվություն: Այս համատեքստում, հարկ է նկատի ունենալ իրավական որոշակիության սահմանադրական սկզբունքի բովանդակությունը, այն է՝ հիմնական իրավունքները և ազատությունները սահմանափակելիս օրենքները պետք է սահմանեն այդ սահմանափակումների հիմքերը և ծավալը, լինեն բավարար չափով որոշակի, որպեսզի այդ իրավունքների և ազատությունների կրողները և հասցեատերերն ի վիճակի լինեն դրսևորելու համապատասխան վարքագիծ: Հաշվի առնելով, որ հասարակական վայրերի և շինությունների ընդհանուր օգտագործման տարածքների (վերելակների) աղտոտումը կանխելու վերաբերյալ սահմանված չեն դրա բովանդակությունը բացահայտող կարգավորումներ, հարց է առաջանում, թե ինչ գործողությունների միջոցով պետք է</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>կանխվի համապատասխան տարածքների աղտոտումը: Ուստի, մեր դիտարկմամբ, նշված ձևակերպումը չի բխում որոշակիության սահմանադրական սկզբունքի բովանդակությունից:</p> <p>Բացի այդ, անհրաժեշտ է նկատի ունենալ «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 16-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը, համաձայն որի՝ նորմատիվ իրավական ակտում նորմի կիրառման համար թվարկված բոլոր պայմաններից բավական է միայն մեկի կամ թվարկված պայմաններից առնվազն մեկի առկայությունը, եթե իրավական ակտում նշված նորմի կիրառումը պայմանավորված է «կամ» շաղկապով բաժանված պայմաններով: Վկայակոչված նորմի բովանդակությունից բխում է, որ կենդանիների կողմից հասարակական վայրերի և շինությունների ընդհանուր օգտագործման տարածքների (վերելակների) աղտոտումը չկանխելու յուրաքանչյուր դեպքում՝ անկախ</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>աղտոտումից հետո այդ տարածքները մաքրելու կամ չմաքրելու հանգամանքից, առաջացնելու է վարչական պատասխանատվություն, ինչը կարծում ենք՝ արդարացված չէ և չի ծառայում նախագծերի հիմնավորմամբ ներկայացված իրավաչափ նպատակին:</p> <p>Հաշվի առնելով վերոգրյալը և հիմք ընդունելով նորմատիվ իրավական ակտերում «կամ» շաղկապի կիրառման առանձնահատկությունները՝ առաջարկվում է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի 113-րդ հոդվածի 15-րդ մասում գանցակազմի հատկանիշները բնութագրող հանգամանքների շարքում չնախատեսել աղտոտումը չկանխելը: Համապատասխան փոփոխությունը կատարել նաև «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի</p>		
--	--	--	--	--	--

			Նախագծի 10-րդ հոդվածի 1 -ին կետի 8-րդ կետում:		
14.	Կառավարություն	«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ	«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 113-րդ հոդվածի 18-րդ մասի համաձայն՝ ծառայողական կենդանուն դրա տիրապետման հետ կապ չունեցող անձին փոխանցելը կամ առանց հսկողության թողնելն առաջացնում է վարչական պատասխանատվություն, իսկ, որպես նշված վարչական իրավախախտումը քննելու իրավասու մարմին, նախատեսվում է ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանությունը: Միաժամանակ, «Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով սահմանված է «ծառայողական կենդանիներ» հասկացությունը, համաձայն որի՝	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է

			<p> ծառայողական կենդանիները կենդանական աշխարհի ոչ վայրի տեսակների այն առանձնյակներն են, որոնք օգտագործվում են պետական կառավարման համակարգի մարմինների կանոնադրական խնդիրների շրջանակներում պահակության կամ որոնողափրկարարական նպատակների համար: Այս համատեքստում, անհրաժեշտ է նկատի ունենալ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի կարգավորումը, համաձայն որի՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով: Հաշվի առնելով վկայակոչված նորմի համակողմանի վերլուծության արդյունքները, ինչպես նաև օրինականության սահմանադրական սկզբունքի հետագա զարգացումը ՀՀ օրենսդրության մեջ՝ կարելի է </p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Եզրահանգել, որ ծառայողական կենդանուն դրա տիրապետման հետ կապ չունեցող անձին փոխանցելը կամ առանց հսկողության թողնելը բացառապես կարող է իրականացվել ծառայողական կենդանու տիրապետման լիազորություն ունեցող պաշտոնատար անձի կողմից: Ուստի, մեր դիտարկմամբ, ծառայողական կենդանուն դրա տիրապետման հետ կապ չունեցող անձին փոխանցելը կամ առանց հսկողության թողնելը պետք է դիտարկել որպես ծառայողական պարտականությունների չկատարում կամ ոչ պատշաճ կատարում և նշված դեպքերում համապատասխան մարմինների կողմից իրականացնել ծառայողական քննություն՝ համապատասխան իրավական հետևանքներով:</p> <p>Միաժամանակ, անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ տվյալ պետական մարմնի ծառայողական կենդանիները օգտագործվում են միայն տվյալ մարմնին վերապահված առանձնահատուկ խնդիրների</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>լուծման նպատակով, որի ընթացքում ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության կողմից քննարկվող իրավախախտման հայտնաբերումը առնվազն իրատեսական չէ (օրինակ՝ իրավասու մարմինների կողմից ականազերծման աշխատանքների, մաքսային հսկողության շրջանակներում ծառայողական կենդանիների օգտագործումը և այլն):</p> <p>Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ առաջարկվում է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 113-րդ հոդվածի 18-րդ մասը հանել նախագծից:</p>		
15.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Օրենքի նախագծի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-2-րդ կետերը, ինչպես նաև 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ մասերը հանվել են՝ նկատի ունենալով, որ դրանք կենդանիների նկատմամբ պատշաճ վերահսկողության իրականացման	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է

			տեսանկյունից սահմանափակող ազդեցություն կարող էին ունենալ:		
16.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13-րդ կետից հանվել է «պետական» բառը՝ նկատի ունենալով, որ պետական մարմիններից բացի ոլորտի նկատմամբ վերահսկողական լիազորություններ ունեն նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինները:	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն է	Ընդունվել է
17.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 11-րդ կետից հանվել են «առավելագույնը երկօրյա ժամկետում» բառերը՝ նկատի ունենալով, որ նպատակահարմար չէ ժամկետ սահմանելը, քանի որ շուն պահողը որպես կանոն շահագրգռված է լինում կենդանու կորստի մասին անհապաղ տեղյակ պահել պատկան մարմիններին, իսկ վտանգավոր շների կորստի մասին տեղեկացնելու համար երկօրյա ժամկետ նախատեսելը ողջամիտ չէ:	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն է	Ընդունվել է
18.	Նախագծերի	«Կենդանիների	Նախագծի 15-րդ հոդվածի 2-րդ	Ընդունվել է	Ընդունվել է

	հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	մասից հանվել են «միայն մասնագիտացված խանութներում կամ հատկացված բացօթյա տարածքներում» բառերը՝ նկատի ունենալով, որ կենդանիների վաճառք փաստացի կատարվում է նաև առցանց և հետագա կարգավորումները պետք է վերաբերեն նաև առցանց վաճառքին: Սրանով պայմանավորված համապատասխան փոփոխություն է կատարվել նաև «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագծում:	Կատարվել է փոփոխություն	
19.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	«Կենդանիների նկատմամբ պատասխանատու վերաբերմունքի մասին» օրենքի նախագիծ	Նախագծի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասից հանվել են «և կենդանիների անձնագրերի պարտադիր առկայությամբ» բառերը՝ նկատի ունենալով, որ որոշակի տարիքում կենդանին կարող է դեռ անձնագիր չունենալ:	Ընդունվել է Կատարվել է փոփոխություն	Ընդունվել է
20.	Նախագծերի	«Վարչական	Նախագծի 1-ին հոդվածի 21-րդ մասի	Ընդունվել է	Ընդունվել է

	հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ	դիսպոզիցիան լրացվել է «հավաքման» բառով՝ նկատի ունենալով, որ խոսքը անկաժ կենդանիների դիակների հավաքման, թաղման կամ ոչնչացման կարգի մասին է:	Կատարվել է լրացում	
21.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	«Անասնաբուժության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին օրենքի նախագիծ	Անասնաբուժության մասին օրենքի 33-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 2-րդ կետը նախատեսում է կենդանու քնեցում մարդկանց կամ կենդանիների առողջությանը սպառնացող վարակիչ հիվանդության վերացման նպատակով: Որպես հավելյալ երաշխիք առաջարկվում է հիմքը կիրառել միայն անբուժելի վարակիչ հիվանդությունների առկայության դեպքում:	Ընդունվել է Կատարվել է լրացում	Ընդունվել է
22.	Նախագծերի հեղինակներ ԱԺ պատգամավորներ Մերի Գալստյան, Արուսյակ Մանավազյան	Նախագծերի փաթեթ	Նախագծերի փաթեթում շտկվել են նաև տեխնիկական վրիպակները, որոշ տեղերում կատարվել են օրենսդրական տեխնիկայի համապատասխանեցումներ:	Ընդունվել է Կատարվել են փոփոխություններ	Ընդունվել է